

AGATA PAJDO

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

agata.pajdo@kul.pl

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3252-8470>

ZAKRES OBOWIĄZKÓW PODMIOTÓW
ODPOWIEDZIALNYCH ZA SYSTEMY
SZTUCZNEJ INTELIGENCJI WYSOKIEGO RYZYKA
W ŚWIECIE AKTU O SI – ROZPORZĄDZENIA 2024/1689

THE SCOPE OF RESPONSIBILITIES OF ENTITIES
RESPONSIBLE FOR HIGH-RISK ARTIFICIAL INTELLIGENCE SYSTEMS
IN LIGHT OF THE AI ACT – REGULATION 2024/1689

Abstract. The author undertakes an analysis of the obligations of entities responsible for high-risk AI systems under Regulation 2024/1689 (AI Act), aiming to organize these duties and identify the legal consequences of their violation. The findings show that practical application of the regulation demands in-depth knowledge due to its complex structure and numerous cross-references. Although the obligations are formally grouped in one section, their broad scope and high level of detail raise doubts about their practical effectiveness. The author also tries to answer the question whether the legal protection measures provided under the AI Act in their current form are capable of ensuring legal security at an appropriate level. It is suggested that some of these mechanisms may require modification or expansion to effectively address the risks associated with high-risk AI systems and to better protect individual rights.

Keywords: artificial intelligence; AI; high-risk artificial intelligence system; legal consequences of violations; definition of a high-risk AI system

WPROWADZENIE

Wykorzystywanie systemów sztucznej inteligencji na coraz szerszą skalę wiąże się z koniecznością dostosowania rozwiązań prawnych do zmieniającej się rzeczywistości. Te dotychczasowe wymagają bowiem modyfikacji, tak by

Artykuły w czasopiśmie dostępne są na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne – Bez utworów zależnych 4.0 Międzynarodowe (CC BY-NC-ND 4.0)

mogły znaleźć zastosowanie w obliczu nieustannie, a zarazem bardzo dynamicznie rozwijających się systemów sztucznej inteligencji, które są wykorzystywane już w tej chwili w bardzo wielu dziedzinach. Niewątpliwie takie działania zostały podjęte na szczeblu unijnym, o czym świadczy przyjęte niedawno Rozporządzenie 2024/1689 – w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany rozporządzeń (WE) nr 300/2008, (UE) nr 167/2013, (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 oraz dyrektyw 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828 (dalej: Akt o sztucznej inteligencji, rozporządzenie, AI Act). Wiele obowiązków, które spoczywają na podmiotach wprowadzających do obrotu systemy SI wysokiego ryzyka, wynika z treści Aktu o sztucznej inteligencji, stanowiącego niejako próbę sprostania wyzwaniu jakim jest uporządkowanie i dokonanie swego rodzaju klasyfikacji systemów sztucznej inteligencji. Jako podstawowe kryterium pozwalające na dokonanie tejże klasyfikacji twórcy Aktu o sztucznej inteligencji uznali stopień ryzyka związanego z potencjalnym zagrożeniem wyrządzenia szkody przez systemy określonego rodzaju.

Celem niniejszego artykułu jest usystematyzowanie obowiązków należących do podmiotów zajmujących się wprowadzaniem do obrotu systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka w świetle rozwiązań prawnych zaproponowanych na poziomie Unii Europejskiej, a także określenie skutków prawnych w wyniku naruszenia tych obowiązków. Do grona podmiotów, na których spoczywają obowiązki związane z wprowadzeniem wspomnianych systemów do obrotu, należą w pierwszej kolejności dostawcy systemu, którym przypisano najwięcej obowiązków. Wydaje się to jednak oczywiste z uwagi na kluczową rolę, jaką dostawcy odgrywają w procesie wprowadzania do obrotu systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka. Następnym ogniwem łańcucha są zaś importerzy, po nich występują kolejno dystrybutorzy oraz podmioty stosujące. W ramach Aktu o sztucznej inteligencji każdemu z podmiotów przypisano konkretne obowiązki – przedmiot rozważań niniejszego artykułu¹.

1. POJĘCIE SYSTEMU SZTUCZNEJ INTELIGENCJI WYSOKIEGO RYZYKA

Punkt wyjścia dla rozważań przedmiotowych stanowi definicja systemu sztucznej inteligencji. Co istotne, sam Akt o sztucznej inteligencji mimo swojej nazwy, która sugeruje wprost, że powinien on definiować, czym w istocie

¹ D. FLISAK, *Akt w sprawie sztucznej inteligencji*, LEX 2024, teza 4.2.

jest sztuczna inteligencja, nie zawiera takiej definicji. Długość czasu i intensywność działań podejmowanych podczas prac nad rozporządzeniem pozwala wnioskować, że nie była to pomyłka wynikająca z pośpiechu, a świadoma decyzja prawodawcy².

Jedyna definicja, na podstawie której można poczynić dalsze ustalenia, to definicja systemów sztucznej inteligencji zawarta w treści Aktu. Za system sztucznej inteligencji uznaje ona system maszynowy zaprojektowany do działania z różnym poziomem autonomii po jego wdrożeniu, mogący wykazywać zdolność adaptacji po jego wdrożeniu, a także – na potrzeby wyraźnych lub dorozumianych celów – wnioskujący, jak na podstawie otrzymanych danych wejściowych generować wyniki, takie jak predykcje, treści, zalecenia lub decyzje, które mogą wpływać na środowisko fizyczne lub wirtualne³. Podstawowymi cechami odróżniającymi systemy SI od tych standardowych są przede wszystkim „umiejętność” wyprowadzania wniosków, działanie charakteryzujące się daleko posuniętą autonomią, jak również zdolność do adaptacji. Pozwala to na wyprowadzenie wniosków zakładających, że w tej definicji nie mieszczą się systemy przeznaczone do wykonywania określonych operacji o znacznie ograniczonym zakresie autonomii⁴.

Idąc o krok dalej, na potrzeby niniejszego artykułu wypada również określić, co należy rozumieć przez system sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka. Kategoryzacja tego rodzaju systemów została przeprowadzona na dwóch płaszczyznach. Do pierwszej z grup są zaliczane systemy sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka przeznaczone do użytku samodzielnego jako produkt lub będące elementem bezpieczeństwa produktów objętych szczegółowym prawodawstwem harmonizacyjnym, czyli chociażby lotnictwo cywilne, koleje linowe czy zabawki. Druga grupa szereguje natomiast systemy stosowane w najistotniejszych przestrzeniach, w których przychodzi nam funkcjonować jako społeczeństwu. Należy przez to rozumieć między innymi ruch drogowy, wymiar sprawiedliwości czy dokonywanie oceny zdolności kredytowej⁵.

² J. RZYMOWSKI, *Definicja prawnicza sztucznej inteligencji na podstawie rozporządzenia PE i Rady (UE) 2024/1689 w sprawie sztucznej inteligencji*, „Przegląd Prawa Publicznego” (2024), nr 11, s. 57.

³ Art. 3 pkt 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany rozporządzeń (WE) nr 300/2008, (UE) nr 167/2013, (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 oraz dyrektyw 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828 (akt w sprawie sztucznej inteligencji) (Tekst mający znaczenie dla EOG), t.j. Dz. Urz. UE L 2024, poz. 1689.

⁴ FLISAK, *Akt w sprawie sztucznej inteligencji*, teza 3.

⁵ Tamże, teza 4.2.

Systemami sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka są również te systemy, które zostały uwzględnione w zestawieniu stanowiącym załącznik nr III do Aktu o sztucznej inteligencji podlegającym bieżącej aktualizacji w obliczu ciągłego, a zarazem bardzo dynamicznego rozwoju sztucznej inteligencji⁶.

System sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka powinien zatem spełniać dwa podstawowe kryteria. Po pierwsze musi on charakteryzować się przeznaczeniem ukierunkowanym na bezpieczeństwo, stanowiąc tym samym jeden z elementów produktu, do którego zastosowanie znajduje unijne prawodawstwo harmonizacyjne, lub samoistnie stanowić taki produkt. Drugi aspekt natomiast to poddanie tego rodzaju systemu ocenie zgodności dokonywanej przez niezależny podmiot, co ma na celu wprowadzenie danego produktu do obrotu lub oddanie go do użytku.

Ubocznie należy wskazać, że poza systemami sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka rozporządzenie obejmuje swoim zakresem również wiele innych systemów. Rozróżnienie to wynika z rozbieżności pod kątem stopnia ryzyka stwarzanego przez określone systemy. Takie rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę odzwierciedla zgłaszane w literaturze postulaty, które uznają za niedopuszczalne objęcie tym samym reżimem prawnym wszystkich systemów sztucznej inteligencji⁷.

Akt o sztucznej inteligencji wprowadza przede wszystkim zakaz stosowania rozwiązań stwarzających ryzyko na poziomie niedozwolonym przez standardy unijne. Następnie zamieszczono w nim uszeregowanie systemów sztucznej inteligencji, za wyznacznik zaś potraktowano stopień ryzyka stwarzany przez poszczególne systemy. W pierwszej kolejności zostały więc uregulowane zagadnienia związane z systemami wysokiego ryzyka, następnie zaś uwzględniono systemy ograniczonego ryzyka. Na samym końcu plasują się natomiast systemy generujące ryzyko niskie bądź minimalne. Na potrzeby niniejszego artykułu wydaje się jednak zasadne, aby poświęcić szczególną uwagę systemom sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka, które z oczywistych względów znajdują się na samej górze przedstawionej wcześniej klasyfikacji. Bezpieczne wprowadzenie do obrotu systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka wiąże się bowiem z koniecznością zaangażowania w ten proces znacznie większej liczby podmiotów odpowiedzialnych za jego prawidłowy przebieg, niż ma to miejsce w przypadku systemów obarczonych mniejszym

⁶ P. MACHNIKOWSKI, *Adekwatność polskiego prawa deliktowego do zagrożeń związanych ze współczesnymi technologiami cyfrowymi*, [w:] *Prawo deliktowe wobec nowych technologii*, red. P. Machnikowski, Warszawa 2023, s. 567.

⁷ J. TURNER, *Robot Rules. Regulating Artificial Intelligence*, Basingstoke 2018, s. 220.

ryzykiem⁸. Ponadto to właśnie regulacja dotycząca systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka stanowi największy zakres treści Aktu o sztucznej inteligencji.

2. OBOWIĄZKI DOSTAWCÓW SYSTEMÓW AI WYSOKIEGO RYZYKA

Pierwszym ogniwem łańcucha mającego na celu wdrożenie systemu sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka jest dostawca. W rozumieniu art. 3 pkt 3 Aktu o sztucznej inteligencji to osoba fizyczna lub prawna, organ publiczny, agencja lub inny podmiot, który rozwija system AI lub model AI ogólnego przeznaczenia lub zleca rozwój takiego systemu / modelu oraz która – odpłatnie lub nieodpłatnie – pod własną nazwą lub własnym znakiem towarowym wprowadza do obrotu lub oddaje do użytku system AI.

Art. 16 rozporządzenia zawiera obszerny katalog obowiązków dostawców. Ich szeroki zakres uzasadnia konieczność zainicjowania przez dostawców procedury kontroli wdrażanych systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka. Dostawcy systemów AI wysokiego ryzyka mają więc za zadanie:

1. zapewnić zgodność swoich systemów AI wysokiego ryzyka z wymogami ustanowionymi w sekcji 2 rozporządzenia;

2. podać w systemie AI wysokiego ryzyka lub – gdy to niemożliwe – na jego opakowaniu lub w dołączonej do niego dokumentacji, stosownie do przypadku, swoją nazwę, zarejestrowaną nazwę handlową lub zarejestrowany znak towarowy i adres, pod którym można się z nimi skontaktować;

3. posiadać system zarządzania jakością zgodny z art. 17 AI Act;

4. prowadzić dokumentację, o której mowa w art. 18 AI Act;

5. przechowywać rejestry zdarzeń generowane automatycznie przez ich systemy AI wysokiego ryzyka, jak określono w art. 19 rozporządzenia, gdy takie rejestry znajdują się pod ich kontrolą;

6. zapewnić, aby przed wprowadzeniem do obrotu lub oddaniem do użytku system AI wysokiego ryzyka poddano odpowiedniej procedurze oceny zgodności, o której mowa w art. 43. Ocena ta stanowi formę ochrony pod kątem spełniania przez system sztucznej inteligencji wymogów bezpieczeństwa i kryteriów technicznych przed przekazaniem go do użytku (dokonuje jej niezależny podmiot, który podejmuje decyzję w zakresie dopuszczalności

⁸ I. MAŁOBECKA-SZWAST, *Podejście oparte na ryzyku i nowe obowiązki w projekcie aktu w sprawie SI*, <https://newtech.law/artykuly/podejscie-oparte-na-ryzyku-i-nowe-obowiazki-w-projekcie-aktu-w-sprawie-si> [dostęp 23.01.2025].

upowszechnienia na rynku określonego produktu wyposażonego w system sztucznej inteligencji)⁹.

7. sporządzić deklarację zgodności UE zgodnie z art. 47;

8. umieścić, zgodnie z art. 48, oznakowanie CE w systemie AI wysokiego ryzyka lub – gdy to niemożliwe – na jego opakowaniu lub w dołączonej do niego dokumentacji, na potwierdzenie zgodności z niniejszym rozporządzeniem;

9. spełnić obowiązki rejestracyjne, o których mowa w art. 49 ust. 1;

10. podejmować niezbędne działania naprawcze i przekazywać informacje zgodnie z art. 20;

11. wykazywać, na uzasadniony wniosek właściwego organu krajowego, zgodność systemu AI wysokiego ryzyka z wymogami ustanowionymi w sekcji 2 rozporządzenia;

12. zapewnić, aby system AI wysokiego ryzyka odpowiadał wymogom dostępności zgodnie z dyrektywami (UE) 2016/2102 i (UE) 2019/882¹⁰.

Zasadnicza trudność pojawia się na etapie podjęcia próby całościowego określenia omawianych obowiązków dostawców systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka. Obowiązki te nie ograniczają się jedynie do treści art. 16 Aktu o sztucznej inteligencji; ich zakres nie ma zamkniętego charakteru. Mamy tu do czynienia z licznymi odesłaniami, tak więc kompleksowa analiza tego, co w istocie leży w zakresie obowiązków dostawców, jest niemożliwa bez odpowiedniego zaznajomienia się z całością AI Act¹¹. Jako przykład może posłużyć art. 16 pkt 7 AI Act, z którego wynika obowiązek sporządzenia przez dostawcę deklaracji zgodności UE zgodnie z art. 47 niniejszego Aktu. W istocie określenie zadań dostawcy w ramach realizacji tego obowiązku następuje dopiero po dokonaniu analizy dość obszernej i złożonej treści art. 47 AI Act. Nie jest to jedyny przykład takiego rozwiązania zastosowanego przez prawodawcę na kanwie art. 16 AI Act. To samo odnosi się bowiem do pkt 9 omawianego artykułu, który z kolei przewiduje konieczność spełnienia obowiązków rejestracyjnych, opisanych w art. 49 ust. 1 AI Act, który odsyła natomiast do art. 71 AI Act. W tym wypadku dopiero analiza wymienionych wcześniej trzech artykułów pozwala na określenie konkretnych obowiązków należących do dostawcy systemu sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka¹².

Jeszcze innym przejawem świadczącym o bardzo rozbudowanym zakresie obowiązków dostawców, chociaż znajdującym się w Rozdziale III sekcji 3

⁹ J. KOZŁOWSKI, *Akt w sprawie sztucznej inteligencji – charakterystyka unijnej regulacji opartej na ryzyku*, „Europejski Przegląd Sądowy” (2024), nr 12, s. 23.

¹⁰ Rozporządzenie 2024/1689, Dz. Urz. UE L 2024, poz. 1689.

¹¹ <https://bdrp.pl/prawo/ai/obowiazki-dostawcow-systemow-ai> [dostęp 23.01.2025].

¹² Rozporządzenie 2024/1689, Dz. Urz. UE L 2024, poz. 1689.

Aktu, pod względem konstrukcyjnym samego rozporządzenia właściwym dla dostawców i podmiotów stosujących systemy sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka oraz innych osób, jest art. 22 AI Act. Nakłada on na dostawcę obowiązek wyznaczenia upoważnionego przedstawiciela w UE w przypadku dostawców posiadających siedzibę lub miejsce zamieszkania poza tym obszarem. Na upoważnionym przedstawicielu w UE ma spoczywać odpowiedzialność między innymi za ocenę zgodności, stworzenie systemu monitorowania po wprowadzeniu do obrotu oraz podjęcie działań naprawczych w razie zaistnienia takiej potrzeby¹³. Analizując to rozwiązanie, nie sposób nie zauważyć, że AI Act został skonstruowany w ten sposób, aby swoim zasięgiem objąć bardzo szerokie pole oddziaływania¹⁴. Kierunek obrany przez prawodawcę podaje w wątpliwość skuteczność egzekwowania obowiązków i weryfikowania wymogów stawianych systemom sztucznej inteligencji i odpowiedzialnym za nie podmiotom. Zdaje się jednak, że intensywność, z jaką rozwija się sztuczna inteligencja, przerasta przeważającą część sektorów życia publicznego, włącznie ze stosowaniem prawa, a zatem niektóre rozwiązania odzwierciedlają zasadę „złotego środka”.

Co prawda, ramy niniejszego artykułu nie pozwalają na wymienianie i analizę kolejnych obowiązków dostawców „rozsianych” po całej treści AI Act, niemniej jednak na szczególną uwagę zasługuje art. 25 rozporządzenia, z którego wynika nietypowe i brzemiennie w skutki rozwiązanie prawne. Przepis ten obejmuje swoim zakresem zarówno dystrybutorów, importerów, jak i użytkowników oraz inne osoby trzecie. Spełnienie bowiem przez którykolwiek z wymienionych podmiotów chociażby jednej z przesłanek zawartych w tym artykule skutkuje przyznaniem mu statusu dostawcy, a więc samoistnie generuje także konieczność spełniania obowiązków nałożonych na dostawców. Wśród tych przesłanek znajduje się wprowadzenie do obrotu lub oddanie do użytku systemu sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka opatrzonego nazwą handlową lub znakiem towarowym wymienionych wcześniej podmiotów; zmiana przeznaczenia takiego systemu, który już wprowadzono do obrotu lub oddano do użytku; wprowadzenie istotnych zmian w systemie bądź dokonanie takiego przekształcenia systemu nienależącego do grupy wysokiego ryzyka, że w jego wyniku otrzymuje on cechy systemu sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka. Zaistnienie którejkolwiek z wymienionych okoliczności skutkuje

¹³ MAŁOBECKA-SZWAST, *Podejście oparte na ryzyku*.

¹⁴ P. BURCZANIUK, *Tworzenie prawa sztucznej inteligencji – wyzwania i perspektywy*, „Prawo i Więź” (2024), nr 4(51), s. 287.

odebraniem statusu dostawcy osobie, która jako pierwsza wprowadziła taki system do obrotu lub oddała go do użytku¹⁵.

Jeszcze innym bardzo istotnym obowiązkiem dostawców kryjącym się pod pojęciem zarządzania ryzykiem, a który nie wynika wprost z treści rozporządzenia, mając jednocześnie bardzo doniosłe znaczenie w praktyce, jest określenie i zamieszczenie w instrukcji obsługi możliwych zastosowań systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka w sposób niedozwolony, a które można przewidzieć, bazując na schematach ludzkich zachowań, i które wynikają ze specyfiki określonego systemu sztucznej inteligencji¹⁶.

Analiza licznych obowiązków dostawców pozwala wyprowadzić wnioski wskazujące na ich złożoność i wysoki stopień szczegółowości, co jest podyktowane specyfiką regulowanego obszaru sztucznej inteligencji i koniecznością zapewnienia odpowiednich standardów bezpieczeństwa. Dostawcy stoją również przed niełatwym zadaniem dostosowania danego produktu do wszystkich aktów prawnych składających się na unijne prawodawstwo harmonizacyjne. Oznacza to, że wprowadzenie produktu wyposażonego w system sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka do obrotu może mieć miejsce jedynie pod warunkiem dostosowania się przez dostawcę do wymogów wynikających nie tylko z Aktu o sztucznej inteligencji, stanowiącego niekiedy jedynie uzupełnienie już obowiązujących przepisów unijnych¹⁷. Twórcy AI Act wskazują chociażby na maszyny lub wyroby medyczne wyposażone w system AI, które generują potencjalne ryzyko nieuwzględnione w kryteriach zawartych w odpowiednim unijnym prawodawstwie harmonizacyjnym. Oczywiście jest, że to prawo sektorowe nie odnosi się do zagadnień związanych z ryzykiem stwarzanym przez posługiwanie się sztuczną inteligencją. Taki stan rzeczy wymaga od dostawców zapewnienia kompatybilnego stosowania całokształtu przepisów mimo istniejących rozbieżności¹⁸.

3. OBOWIĄZKI IMPORTERÓW SYSTEMÓW AI WYSOKIEGO RYZYKA

Następnym podmiotem łańcucha wprowadzającego do obrotu sztuczną inteligencję są importerzy. W myśl AI Act „importer” oznacza osobę fizyczną lub prawną znajdującą się lub mającą siedzibę w Unii oraz wprowadzającą do

¹⁵ MAŁOBĘCKA-SZWAST, *Podejście oparte na ryzyku*.

¹⁶ Art. 16 lit. a w zw. z art. 13 ust. 3 lit. b pkt (iii) Rozporządzenia 2024/1689, Dz. Urz. UE L 2024, poz. 1689.

¹⁷ Motyw 81 preambuły Rozporządzenia 2024/1689, Dz. Urz. UE L 2024, poz. 1689.

¹⁸ Motyw 84 preambuły Rozporządzenia 2024/1689, Dz. Urz. UE L 2024, poz. 1689.

obrotu system AI opatrzony nazwą lub znakiem towarowym osoby fizycznej lub prawnej mającej siedzibę w państwie trzecim¹⁹. Katalog obowiązków importerów ustanowiony w art. 23 Aktu o sztucznej inteligencji co prawda nie jest tak obszerny jak w przypadku dostawców, jednak nie umniejsza to doniosłości obowiązków nałożonych na importerów. Dzieli się one na dwie kategorie – obowiązki wykonywane przed wprowadzeniem produktu do obrotu oraz te już po wprowadzeniu systemu sztucznej inteligencji do obrotu. Do pierwszej grupy należą obowiązki mające w głównej mierze na celu weryfikację, czy dostawcy systemów sztucznej inteligencji w prawidłowy sposób dokonali przeprowadzenia procedury oceny zgodności, a także sporządzenia dokumentacji technicznej. Importer ma również obowiązek sprawdzenia, czy system został opatrzony wymaganym oznakowaniem CE i czy została dołączona do niego deklaracja zgodności UE oraz instrukcja obsługi. Co więcej, powinien on zweryfikować, czy dostawcy mający miejsce zamieszkania lub siedzibę w państwach trzecich ustanowili upoważnionego przedstawiciela mającego miejsce zamieszkania lub siedzibę w Unii²⁰.

Rola importera w całym procesie wprowadzenia systemu sztucznej inteligencji do obrotu jest doniosła. Jeśli stwierdzi, że system AI wysokiego ryzyka nie spełnia kryteriów wyznaczonych przez Akt o sztucznej inteligencji lub istnieje uzasadnione podejrzenie, że taki system bądź dołączona do niego dokumentacja zostały sfalszowane – importerowi przysługuje na tej podstawie uprawnienie do zawieszenia procesu wprowadzającego dany system do obrotu do momentu zagwarantowania jego zgodności z określonymi wymogami²¹.

Druga grupa obowiązków importerów również zamieszczona w art. 23 rozporządzenia dotyczy etapu już po wprowadzeniu do obrotu produktu, który pozytywnie przeszedł weryfikację obowiązków należących do dostawców. Wśród nich znajduje się podanie w systemie AI wysokiego ryzyka na opakowaniu tego systemu lub, w stosownych przypadkach, w dołączonej do niego dokumentacji swojej nazwy, zarejestrowanej nazwy handlowej lub zarejestrowanego znaku towarowego i adresu, pod którym można się skontaktować z importerem, a także zapewnienie, aby w okresie, w którym ponosi on odpowiedzialność za system AI wysokiego ryzyka, warunki jego – stosownie do przypadku – przechowywania lub transportu nie zagrażały jego zgodności z wymogami ustanowionymi w treści rozporządzenia. Co więcej, przez okres 10 lat od wprowadzenia systemu AI wysokiego ryzyka do obrotu lub oddania

¹⁹ Art. 3 pkt 6 Rozporządzenia 2024/1689, Dz. Urz. UE L 2024, poz. 1689.

²⁰ Art. 23 ust. 1 Rozporządzenia 2024/1689, Dz. Urz. UE L 2024, poz. 1689.

²¹ Zob. art. 23 ust. 2 Rozporządzenia 2024/1689, Dz. Urz. UE L 2024, poz. 1689.

go do użytku importerzy przechowują kopię certyfikatu wydanego przez jednostkę notyfikowaną, w stosownych przypadkach, kopię instrukcji obsługi oraz deklaracji zgodności UE. Mają również za zadanie współpracować z odpowiednimi organami w zakresie przekazywania im potrzebnych informacji i dokumentacji w języku łatwo zrozumiałym dla tych organów. W tym celu importerzy zapewniają również możliwość udostępnienia wspomnianym organom dokumentacji technicznej. Importerzy współpracują z odpowiednimi właściwymi organami w zakresie wszelkich działań, które te organy podejmują w odniesieniu do systemu AI wysokiego ryzyka wprowadzonego do obrotu przez importerów, w szczególności aby zmniejszyć i ograniczyć ryzyko stwarzane przez ten system²².

Analiza przedstawionych obowiązków importerów pozwala stwierdzić, że ich mniejsza liczba w porównaniu do dostawców wcale nie świadczy o mniejszym stopniu odpowiedzialności. Charakter tych obowiązków wymaga bowiem od importerów szerokiej wiedzy w zakresie wdrażania systemu do obrotu, a także tego, czy dołączona do systemu dokumentacja jest autentyczna²³. Może dojść również do sytuacji, kiedy to importer jest jednocześnie także dystrybutorem, co nakłada na niego konieczność wywiązania się z obowiązków należących do obu podmiotów²⁴.

4. OBOWIĄZKI DYSTRYBUTORÓW SYSTEMÓW AI WYSOKIEGO RYZYKA

Zakres obowiązków dystrybutorów ustanowiony w art. 24 Aktu o sztucznej inteligencji w znacznym stopniu pokrywa się z opisanymi wcześniej zadaniami dostawców i importerów. Również dystrybutorzy są zobowiązani do weryfikacji, czy dany system został prawidłowo oznakowany, zaopatrzony w kopię deklaracji zgodności UE, instrukcję obsługi, a także – co zdaje się oczywiste – czy dostawca, a w zależności od przypadku również importer, dochował obowiązków ustanowionych w art. 16 lit. b) i c) oraz w art. 23 ust. 3²⁵.

Także dystrybutorowi przysługuje prawo do wstrzymania wprowadzenia na rynek systemu sztucznej inteligencji, który w jego ocenie nie spełnia określonych wymogów²⁶. Na dystrybutorze spoczywa również konieczność podjęcia działań naprawczych na wypadek wykrycia niezgodności systemu wysokiego

²² Art. 23 ust. 3-7 Rozporządzenia 2024/1689, Dz. Urz. UE L 2024, poz. 1689.

²³ <https://bdrp.pl/prawo/ai/obowiazki-importerow-systemow-ai> [dostęp 23.01.2025].

²⁴ Motyw 83 preambuły Rozporządzenia 2024/1689, Dz. Urz. UE L 2024, poz. 1689.

²⁵ Rozporządzenie 2024/1689, Dz. Urz. UE L 2024, poz. 1689.

²⁶ Art. 24 ust. 2 Rozporządzenia 2024/1689, Dz. Urz. UE L 2024, poz. 1689.

ryzyka wpływających na bezpieczeństwo obrotu. Gdyby takie działania okazały się niecelowe, musi on wycofać taki system z rynku bądź użytku lub zapewnić przedsięwzięcie działań naprawczych przez dostawcę, importera czy innego operatora²⁷. Podobnie jak importerzy także dystrybutorzy należą do grona podmiotów współpracujących z odpowiednimi organami krajowymi w zakresie wszelkich działań mających na celu zmniejszenie lub ograniczenie zagrożenia stwarzanego przez system wysokiego ryzyka²⁸.

5. OBOWIĄZKI PODMIOTÓW STOSUJĄCYCH SYSTEMY AI WYSOKIEGO RYZYKA

Obowiązki podmiotów stosujących systemy sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka stanowią niejako odzwierciedlenie funkcjonowania systemów sztucznej inteligencji z praktycznego punktu widzenia. Analiza art. 26 rozporządzenia pozwala wnioskować, że to właśnie po stronie podmiotów stosujących systemy wysokiego ryzyka leży największy ciężar odpowiedzialności zapewniający prawidłowe funkcjonowanie systemów na rynku. Odpowiedzialność rozpoczyna się już w momencie powierzenia sprawowania nadzoru nad systemami osobom posiadającym niezbędne w tym zakresie kompetencje, przeszkolenie i uprawnienia. Podmioty stosujące systemy AI wysokiego ryzyka podejmują odpowiednie środki techniczne i organizacyjne w celu zapewnienia, aby systemy takie były wykorzystywane zgodnie z dołączoną do nich instrukcją obsługi²⁹.

Co więcej, stworzenie przez system ryzyka obliuguje podmiot stosujący, w jego ocenie, do poinformowania o tym dostawcy lub dystrybutora, a także odpowiedniego organu nadzoru rynku i zawieszenia jego wykorzystywania³⁰. Po stronie tzw. podmiotów stosujących leży również obowiązek przechowywania generowanych automatycznie przez system AI wysokiego ryzyka rejestrów zdarzeń – w zakresie, w jakim te rejestry znajdują się pod ich kontrolą – przez stosowny ze względu na przeznaczenie danego systemu AI wysokiego ryzyka okres, wynoszący co najmniej sześć miesięcy³¹. Ponadto przed oddaniem do użytku lub wykorzystaniem systemu AI wysokiego ryzyka w miejscu pracy podmioty stosujące będące pracodawcami mają obowiązek poinformować

²⁷ Art. 24 ust. 4 Rozporządzenia 2024/1689, Dz. Urz. UE L 2024, poz. 1689.

²⁸ Tamże, ust. 6.

²⁹ Art. 26 ust. 1 Rozporządzenia 2024/1689, Dz. Urz. UE L 2024, poz. 1689.

³⁰ Tamże, ust. 5.

³¹ Tamże, ust. 6.

przedstawicieli pracowników i pracowników, których to dotyczy, że w odniesieniu do nich będzie wykorzystywany system AI wysokiego ryzyka³². Podmioty stosujące podobnie jak pozostałe podmioty odpowiedzialne za systemy sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka są zobligowane do współpracy z odpowiednimi właściwymi organami przy wszelkich działaniach, które te organy podejmują w odniesieniu do systemu AI wysokiego ryzyka, w celu wykonywania rozporządzenia³³.

Ze względu na znaczną liczbę obowiązków podmiotów stosujących twórcy AI Act zdecydowali się nałożyć wymóg przejrzystości również na same systemy sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka w celu uproszczenia działań, do których są zobowiązane podmioty stosujące. Systemy SI wysokiego ryzyka powinny być programowane z zachowaniem wszelkich standardów w zakresie przejrzystości, która ma na celu ukazanie podmiotom stosującym zrozumienie działania systemu SI, zaopiniowanie jego funkcjonalności oraz unaocznienie jego pozytywnych i negatywnych aspektów. Kładzie się zatem odpowiedni nacisk na sporządzanie instrukcji obsługi, tak by zawierała ona informacje o stopniu szczegółowości odpowiednim do tego rodzaju systemów, tj. cechy, zdolności i kwestie mogące stanowić przeszkodę w korzystaniu z produktu w sposób docelowy. Wśród takich informacji powinny się znajdować między innymi wzmianki dotyczące zachowań podmiotu stosującego, które mogą stanowić czynnik wpływający na poziom prawidłowości funkcjonowania systemu, ze szczególnym naciskiem położonym na czynniki związane z zagrożeniami dla zdrowia, bezpieczeństwa i praw podstawowych³⁴.

Niebezpieczeństwo, jakie niesie ze sobą wykorzystanie systemów SI wysokiego ryzyka, może się pojawić na etapie projektowania danego systemu, ale prawdopodobieństwo zaistnienia niepożądanych następstw istnieje również podczas ich użytkowania. Wynika z tego, że rola podmiotów stosujących systemy SI wysokiego ryzyka jest bardzo istotna w kontekście dookreślenia obowiązków dostawcy już na etapie rozwoju systemu SI. To właśnie podmioty stosujące mają najszerszą wiedzę w zakresie docelowego wykorzystywania określonego systemu SI wysokiego ryzyka, co w konsekwencji pozwala na określenie dotychczas nieokreślonego ewentualnego ryzyka³⁵.

Również w zakresie kompetencji należących do podmiotów stosujących znajduje się właściwe oznaczenie wyniku SI i podanie do ogólnej wiadomości, że autorem materiałów z zakresu generatywnej sztucznej inteligencji nie jest

³² Tamże, ust. 7.

³³ Tamże, ust. 12.

³⁴ Motyw 72 preambuły Rozporządzenia 2024/1689, Dz. Urz. UE L 2024, poz. 1689.

³⁵ Tamże.

człowiek. Wymogi odnoszące się do oznaczeń pozwalających na rozpoznanie treści wygenerowanych przez sztuczną inteligencję zostały zawarte w art. 50 ust. 4 rozporządzenia. Dynamika rozwoju nowych technologii wzrasta jednak w zastraszającym tempie, co z pewnością będzie się wiązało z nieustanną aktualizacją wytycznych przez Komisję Europejską³⁶.

Ramy niniejszego artykułu pozwalają jedynie na sygnalizację kwestii związanej z koniecznością przeprowadzenia oceny skutków dla praw podstawowych, do której są zobowiązane podmioty prawa publicznego i inne podmioty prywatne świadczące usługi publiczne i podmioty stosujące niektóre systemy SI wysokiego ryzyka wymienione w załączniku do AI Act, takie jak na przykład podmioty bankowe lub ubezpieczeniowe³⁷.

6. SKUTKI PRAWNE NARUSZEŃ OBOWIĄZKÓW PODMIOTÓW ODPOWIEDZIALNYCH ZA SYSTEMY SZTUCZNEJ INTELIGENCJI WYSOKIEGO RYZYKA

Poziom ochrony prawnej przyjęty w rozporządzeniu budzi wiele wątpliwości. Funkcjonowanie systemów sztucznej inteligencji to wyzwanie obejmujące swoim zasięgiem nie tylko kwestie legislacyjne. Na uwagę zasługuje model przyjęty w Wielkiej Brytanii, gdzie ochrona przed niepożądanymi skutkami działania sztucznej inteligencji sięga dużo dalej niż tylko do przepisów prawnych. Mowa tu bowiem o przyznaniu podmiotowi poszkodowanemu niewłaściwym działaniem systemu sztucznej inteligencji uprawnienia do wzruszenia decyzji o wprowadzeniu do obrotu określonego systemu na podstawie przesłanek opartych na zakwestionowaniu parametrów technicznych polegających chociażby na nieklarownym i stronniczym skonstruowaniu systemu³⁸.

W zakresie egzekwowania obowiązków nałożonych na poszczególne podmioty prawodawca przewidział bardzo wysokie administracyjne kary pieniężne. Tego rodzaju rozwiązanie okazało się skuteczne w odniesieniu do rozporządzenia o ochronie danych osobowych³⁹, zatem należy się spodziewać, że także w tym wypadku kary te będą stanowiły wystarczające antidotum.

³⁶ M. CZAPSKA, *Akt o sztucznej inteligencji a walka z dezinformacją – przegląd wybranych obowiązków dostawców i podmiotów stosujących systemy AI*, „Prawo Nowych Technologii” (2024), nr 1, s. 51.

³⁷ Motyw 60 preambuły Rozporządzenia 2024/1689, Dz. Urz. UE L 2024, poz. 1689.

³⁸ A. CHAUHAN, *Towards the Systemic Review of Automated Decision-Making Systems*, „Judicial Review” 25 (2020), nr 4, s. 293-294.

³⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie

Ubocznie należy wskazać, że również Akt o sztucznej inteligencji jest spójny z dotychczasową polityką UE w stosunku do organów nadzoru rynku. Przyznano im wiele istotnych praw mających na celu kontrolę prawidłowości przebiegu procesu wdrażania systemów do obrotu. Znajdują się wśród nich między innymi prawo do nabywania informacji, do wstrzymywania wprowadzania produktów na rynek i wycofywania ich z obrotu, do nakładania kar administracyjnych, a także do współpracy z dostawcami służącej minimalizacji poziomu ryzyka⁴⁰.

Art. 99 AI Act określa katalog kar administracyjnych zaczynający się od kar na poziomie maksymalnym 7,5 mln euro lub 1% całkowitego rocznego światowego obrotu z poprzedniego roku obrotowego w odniesieniu do przedsiębiorstw, w zależności od tego, która z tych kwot jest wyższa. Kary w tej wysokości grożą za nieprawidłowe, niekompletne lub wprowadzające w błąd informacje przekazane organom nadzoru, a więc mowa tu o naruszeniach lżejszego stopnia⁴¹. Kary dotyczące naruszeń, które możemy określić jako kształtujące się na umiarkowanym poziomie, osiągają nawet 15 mln euro, a jeżeli sprawcą naruszenia jest przedsiębiorstwo – w wysokości do 3% jego całkowitego rocznego światowego obrotu z poprzedniego roku obrotowego. Obejmują swoim zakresem między innymi obowiązki podmiotów odpowiedzialnych za systemy sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka stanowiące przedmiot niniejszego artykułu⁴². Najwyższe kary są zaś przewidziane za nieprzestrzeganie praktyk w zakresie AI, o których mowa w art. 5 AI Act. W ocenie prawodawcy doniosłość tych naruszeń uzasadnia określenie limitu tych kar do wysokości 35 mln euro, a jeżeli sprawcą naruszenia jest przedsiębiorstwo – w wysokości do 7% jego całkowitego rocznego światowego obrotu z poprzedniego roku obrotowego⁴³. Mimo niewątpliwej surowości tych kar z pewnością należy ocenić pozytywnie to, że przy ich wymierzaniu uwzględnia się stopień rozwoju danego przedsiębiorstwa, w szczególności przedsiębiorstw typu start-up, co wynika z art. 99 ust. 1 AI Act. Kary te w odniesieniu do tych podmiotów są odpowiednio łagodzone z uwzględnieniem całokształtu okoliczności towarzyszących danej sprawie.

swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, t.j. Dz. U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, str. 1 ze zm.

⁴⁰ M. VEALE, F.J. ZUIDERVEEN BORGESIU, *Demystifying the Draft EU Artificial Intelligence Act – Analysing the Good, the Bad, and the Unclear Elements of the Proposed Approach*, „Computer Law Review International” 22 (2021), nr 4, s. 110.

⁴¹ Art. 99 ust. 5 Rozporządzenia 2024/1689, Dz. Urz. UE L 2024, poz. 1689.

⁴² Tamże, ust. 4.

⁴³ Tamże, ust. 3.

Zgodnie zaś z art. 85 AI Act poza przysługującymi administracyjnymi i sądowymi środkami ochrony prawnej każdej osobie fizycznej lub prawnej, która dostrzeże, że doszło do naruszenia przepisów Aktu o sztucznej inteligencji, przysługuje skarga do odpowiedniego organu nadzoru rynku. Ukształtowany w ten sposób zakres podmiotowy może budzić wątpliwości ze względu na ryzyko masowego wpływu skarg, a w konsekwencji uniemożliwienia organowi nadzorcemu ich efektywnego rozpatrywania⁴⁴. Inny punkt widzenia pozwala jednak dostrzec słuszność przyjętego w rozporządzeniu rozwiązania. Społeczeństwo powinno mieć możliwość dochodzenia swoich praw w jak najszerszym zakresie, z uwagi na niemożliwość całościowego przewidzenia skutków działania systemów sztucznej inteligencji.

Ponadto osoby objęte zasięgiem działalności systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka poza systemami, które zostały wymienione w załączniku III pkt 2 do AI Act, mają prawo domagać się przejrzystych i merytorycznych wyjaśnień od podmiotu stosującego. Prawo do wyjaśnień przysługuje w sytuacji, gdy decyzja podjęta przez podmiot stosujący mająca u podstaw wyniki pochodzące od systemu sztucznej inteligencji wywołuje skutki prawne lub w podobny sposób oddziałuje na tę osobę na tyle znacząco, że według niej ma to niepożądany wpływ na jej zdrowie, bezpieczeństwo lub prawa podstawowe. Treść wyjaśnień powinna obejmować uzasadnienia roli tego systemu w procedurze podejmowania decyzji oraz głównych elementów podjętej decyzji⁴⁵.

ZAKOŃCZENIE

Zakres obowiązków podmiotów odpowiedzialnych za systemy sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka bez wątpienia stanowi jedno z najbardziej interesujących, ale jednocześnie wymagających zagadnień, jeśli chodzi o prawo Unii Europejskiej regulujące kwestie związane z nowymi technologiami. W gruncie rzeczy to właśnie te obowiązki są fundamentalną częścią Aktu o sztucznej inteligencji, pozostała część regulacji ma zaś na celu zapewnienie ich skutecznej realizacji. W odniesieniu do środków ochrony prawnej zagwarantowanych w ramach rozporządzenia pojawia się całkowicie uzasadniona wątpliwość, czy aby na pewno zaproponowana przez prawodawcę forma ochrony w postaci skargi do organu nadzorczego i prawa do uzyskania wyjaśnienia

⁴⁴ I. GONTARZ, *Środki ochrony praw jednostki wobec wdrażania algorytmicznych systemów decyzyjnych w administracji publicznej – między prawem europejskim a prawem krajowym*, „Acta Iuris Stetinensis” (2023), nr 5(46), s. 67.

⁴⁵ Motyw 93 preambuły Rozporządzenia 2024/1689, Dz. Urz. UE L 2024, poz. 1689.

na temat procedury podejmowania decyzji w indywidualnej sprawie okażą się wystarczającymi instrumentami dla zagwarantowania realnego bezpieczeństwa prawnego. Aby móc się o tym przekonać, należy jednak uzbroić się w cierpliwość, bowiem stosowanie przepisów mających zagwarantować nam należytą ochronę prawną przed niepożądanym rozwojem sztucznej inteligencji będzie dopuszczalne dopiero od dnia 2 sierpnia 2026 r. Prawodawca stanął przed ogromnym wyzwaniem stworzenia aktu prawnego, który usystematyzuje na miarę obecnie posiadanych możliwości zagadnienia – w pewnym sensie nadal enigmatyczne dla przeważającej części społeczeństwa – związane ze sztuczną inteligencją. Z tego powodu co do zasady istnieją dwa warianty. Jeśli zaproponowane rozwiązania okażą się skuteczne, Unia Europejska może stać się pionierem na skalę światową i również w odniesieniu do prawa nowych technologii będziemy mieć szansę obserwować zjawisko „efektu brukselskiego”⁴⁶. Zachodzi jednak prawdopodobieństwo, że przyjęte rozporządzenie nie zapewni nam ochrony prawnej na wystarczającym poziomie, co może się wiązać z koniecznością rozszerzenia gwarantowanej obecnie ochrony, a ewentualnie również modyfikacji dotychczas przewidzianych rozwiązań.

BIBLIOGRAFIA

PIŚMIENNICTWO

- BRADFORD Anu, *The Brussels Effect: How the European Union Rules the World*, Nowy Jork 2020.
- BURCZANIUK Piotr, *Tworzenie prawa sztucznej inteligencji – wyzwania i perspektywy*, „Prawo i Więź” (2024), nr 4(51), s. 283-300.
- CHAUHAN Abe, *Towards the Systemic Review of Automated Decision-Making Systems*, „Judicial Review” 25 (2020), nr 4, s. 285-295.
- CZAPSKA Martyna, *Akt o sztucznej inteligencji a walka z dezinformacją – przegląd wybranych obowiązków dostawców i podmiotów stosujących systemy AI*, „Prawo Nowych Technologii” (2024), nr 1, s. 47-53.
- FLISAK Damian, *Komentarz praktyczny. Akt w sprawie sztucznej inteligencji*, LEX 2024.
- GONTARZ Igor, *Środki ochrony praw jednostki wobec wdrażania algorytmicznych systemów decyzyjnych w administracji publicznej – między prawem europejskim a prawem krajowym*, „Acta Iuris Stetinensis” (2023), nr 5(46), s. 55-70.
- KOZŁOWSKI Jakub, *Akt w sprawie sztucznej inteligencji – charakterystyka unijnej regulacji opartej na ryzyku*, „Europejski Przegląd Sądowy” (2024), nr 12, s. 20-25.

⁴⁶ A. BRADFORD, *The Brussels Effect: How the European Union Rules the World*, Nowy Jork 2020, s. 1-2.

- MACHNIKOWSKI Piotr, *Adekwatność polskiego prawa deliktowego do zagrożeń związanych ze współczesnymi technologiami cyfrowymi*, [w:] *Prawo deliktowe wobec nowych technologii*, red. P. Machnikowski, Warszawa 2023, s. 553-584.
- MAŁOBEŃKA-SZWAŃ Iga, *Podejście oparte na ryzyku i nowe obowiązki w projekcie aktu w sprawie SI*, <https://newtech.law/artykuly/podejscie-oparte-na-ryzyku-i-nowe-obowiazki-w-projekcie-aktu-w-sprawie-si> [dostęp 23.01.2025].
- RZYMOWSKI Jakub, *Definicja prawnicza sztucznej inteligencji na podstawie rozporządzenia PE i Rady (UE) 2024/1689 w sprawie sztucznej inteligencji*, „Przegląd Prawa Publicznego” (2024), nr 11, s. 56-63.
- TURNER Jacob, *Robot Rules. Regulating Artificial Intelligence*, Basingstoke 2018.
- VEALE Michael, ZUIDERVEEN BORGESIU Frederik J., *Demystifying the Draft EU Artificial Intelligence Act – Analysing the Good, the Bad, and the Unclear Elements of the Proposed Approach*, „Computer Law Review International” 22 (2021), nr 4, s. 97-112.

ŹRÓDŁA INTERNETOWE

- <https://bdrp.pl/prawo/ai/obowiazki-dostawcow-systemow-ai> [dostęp 23.01.2025].
- <https://bdrp.pl/prawo/ai/obowiazki-importerow-systemow-ai> [dostęp 23.01.2025].

ŹRÓDŁA PRAWA

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, t.j. Dz. U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, str. 1 ze zm.
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany rozporządzeń (WE) nr 300/2008, (UE) nr 167/2013, (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 oraz dyrektyw 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828 (akt w sprawie sztucznej inteligencji) (Tekst mający znaczenie dla EOG), t.j. Dz. Urz. UE L 2024, poz. 1689.

ZAKRES OBOWIĄZKÓW PODMIOTÓW ODPOWIEDZIALNYCH
ZA SYSTEMY SZTUCZNEJ INTELIGENCJI WYSOKIEGO RYZYKA
W ŚWIECIE AKTU O SI – ROZPORZĄDZENIA 2024/1689

STRESZCZENIE

Autor podejmuje analizę obowiązków podmiotów odpowiedzialnych za systemy sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka w świetle Rozporządzenia 2024/1689. Celem artykułu jest usystematyzowanie obowiązków tych podmiotów oraz określenie skutków prawnych naruszeń wynikających z ich nieprzestrzegania. Przeprowadzona analiza dowodzi, że stosowanie przepisów w praktyce będzie wymagało wnikliwej znajomości treści Aktu o SI. Pomimo że prawodawca umiejscowił obowiązki podmiotów odpowiedzialnych w obrębie jednej sekcji rozporządzenia, to liczne odesłania znacząco komplikują proces ich praktycznego stosowania. Ponadto autor zwraca uwagę, że

przepisy dotyczące obowiązków podmiotów stosujących systemy sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka mają szeroki zakres przedmiotowy przy jednoczesnym zachowaniu wysokiego stopnia ich szczegółowości, co wywołuje wątpliwość w kontekście ich skuteczności. Podjęto także próbę odpowiedzi na pytanie, czy środki ochrony prawnej przewidziane w ramach AI Act w obecnym kształcie będą w stanie zagwarantować nam bezpieczeństwo prawne na odpowiednim poziomie.

Słowa kluczowe: sztuczna inteligencja; AI; system sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka; skutki prawne naruszeń; definicja systemu sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka